

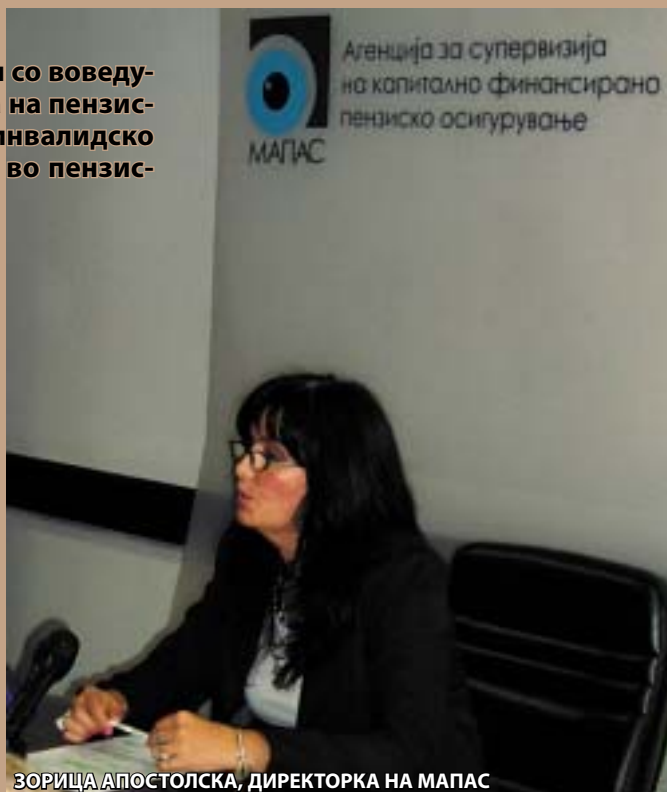
Со функционирањето на Вториот пензиски столб и со воведувањето од 1 октомври на електронска уплата на пензиските издвојувања во Фондот на пензиско и инвалидско осигурување практично почнува реформата во пензискиот систем.

■ Пишува: Рената МАТЕСКА

Со најавата за почнување на реформите во пензискиот систем, интересот на граѓаните е зголемен во смисла да се дознае како функционира Вториот столб на пензискиот систем, како се врши зачленувањето, која е улогата на работодавачот и како да се omasови информирањето на вработените за новиот пензиски систем. Македонските граѓани, кои се вработени по 1 јануари 2003 година, задолжително ќе станат членови на Вториот пензиски фонд, додека сите други граѓани ќе можат доброволно да му пристапат. Со новото задолжително капитално финансирање на пензиското осигурување се основаат две пензиски друштва, кои ќе управуваат со по еден пензиски фонд. Овие друштва се АД "Нов пензиски фонд", кој е основан од страна на словенечката Нова Љубљанска банка и Тутунска банка Скопје, и АД "КБ-Прво пензиско друштво", основано од Прва покоинска дружба од Љубљана и АД Комерцијална банка. Во случај осигуреникот да се приклучи кон овој начин на осигурување треба да избере едно друштво каде што ќе има своја лична сметка. Притоа, од вкупниот пензиски придонес од 21,2 проценти, 7,42 проценти ќе се акумулираат на неговата лична сметка заедно со приносот од инвестирањето на средствата. Овие средства му припаѓаат само на тоа лице и нема да се користат за исплаќање пензии на тековните пензионери, додека останатите 13,78 проценти од придонесот ќе се уплатуваат во Фондот на ПИОМ. Кога овие лица ќе бидат пензионирани ќе добиваат комбинирана пензија од двата начина на осигурување.

ИНФОРМАЦИЈА ДО ГРАЃАНИТЕ

Веќе се обучени 1.200 агенти, кои директно ќе ги информираат граѓаните за поволностите на едниот или на другиот приватен пензиски фонд. За нововработените, кои во предвидените рокови нема да одлучат во кој фонд ќе ги уплатуваат придонесите, Агенцијата за супервизија тоа ќе го стори самата. Министерството за труд и социјална политика и Агенци-

ЗОРИЦА АПОСТОЛСКА, ДИРЕКТОРКА НА МАПАС

ИНВЕСТИЦИЈА ЗА СТАРИ ДЕНОВИ

јата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС на заедничката прес-конференција ја промовираа Стратегијата за информирање на јавноста во врска со почетокот на процесот на зачленување во приватните пензиски фондови.

"Средствата кои осигурениците ќе ги издвојуваат во овој Фонд ќе се капитализираат, односно ќе се чуваат и ќе се инвестираат за да се зачува нивната вредност со што на идните пензионери ќе им се обезбеди поголема финансиска сигурност", изјави министерот за труд и социјална политика Стевчо Јакимовски.

Директорката на МАПАС, Зорица Апостолска, информира дека во рамките на кампањата за информирање и едукација на јавноста за реформите во пензискиот систем се планирани средби со работодавци преку Стопан-

КРИСТИЈАН ПАВЛОВСКИ, ДИРЕКТОР НА "НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД" АД СКОПЈЕ

☀ Господине Павловски, кои се клучните новини со пензиската реформа?

ПАВЛОВСКИ: Системот на пензиско и инвалидско осигурување, кој досега се практикуваше во РМ поради демографските трендови на населението во РМ и концептот на финансирање, со актуарски анализи се покажа дека долгорочно е неодржлив. Од тие причини реформата на пензискиот систем во Македонија беше неминовност и таа почна со измените на Законот за пензиско и инвалидско осигурување во 2000 година и донесувањето на Законот на задолжително капитално финансирано пензиско осигурување во април 2002 година. Со Законот се реформира постојниот државно управуван солидарен систем со нов двостолбен систем, кој подоцна би требало да се преобрази во пензиски систем со три столба. Пензиската реформа, главно, се состои од промена на начинот на кој се финансираат пензиите на идните пензионери. Прин-

ската комора на Македонија, со цел поблиску да остварат контакти со осигурениците. Таа рече дека е збогатена веб-страницата на МАПАС со информации за реформиранiot пензиски систем, за правата на осигурениците, а поставен е и калкулатор на кој

секој осигуреник ќе може да си ја пресмета претпоставената пензија врз основа на досегашниот работен стаж и примањата, доколку се одлучи да му пристапи на Вториот пензиски столб.

ципот на финансирање за оние кои ќе се приклучат кон реформиранiot пензиски систем се менува, така што повеќе не се добива пензија само од еден, туку од повеќе извори и тоа најмалку два.

Досега во Македонија пензискиот систем функционираше на следниов начин: за секој вработен работодавецот уплатува 21,2 проценти од бруто платата во Фондот за ПИОМ, а од собраните средства се исплатува пензија на сегашните пензионери. Значи, тековните вработени плаќаат за пензиите на тековните пензионирани лица. Во новиот пензиски систем, висината на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување е неизменет, но Фондот за пензиско и инвалидско осигурување е должен по примањето на вкупниот придонес, 35 отсто од тој износ, односно 7,42 отсто од бруто платата да ги уплати во задолжителен приватен пензиски фонд, кој го претставува Вториот столб, на лична сметка на членот на која ќе се слеваат средства не само од придонесите од платата туку и приносите од инвестирањето на тие средства. Значајна новина во новиот пензиски систем, уплатените придонеси не се трошат, туку се штедат и служат за исплата на пензијата на сегашниот вработен, а иден пензионер. Идната пензија во Вториот столб не е одредена однапред, туку зависи од висината на уплатените придонеси, стапката на принос на инвестициите, периодот на придонесување во системот, како и должината на периодот во кој би се користела пензијата. Третиот столб од реформите претставува доброволно пензиско осигурување на капитално финансирана основа и ќе овозможи во него да се приклучат сите лица, кои сакаат со периодични уплати на долг рок да акумулираат дополнителни средства, кои ќе им обезбедат повисок степен на материјална сигурност во пензионерските денови. Третиот столб ќе создаде одредени можности и за лица кои не се вклучени во Првиот и во Вториот столб.

☀ Обично се вели дека станува збор за осигурување кое нуди избор каде вработениот самиот решава за својата иднина...

ПАВЛОВСКИ: Во реформата задолжително учествуваат сите вработени во Република Македонија кои прв пат стапиле во работен однос по 1.1.2003 година, а за останатите концептот на новата реформа во пензискиот систем нуди,

АГЕНТИ СО ЛИЦЕНЦИ

Инаку, активнosta на двете пензиски друштва ќе ја вршат агенти со посебни лиценци, кои ќе бидат единствено овластени да склучуваат договори со идните осигуреници. Апостолска упати посебна препорака до осигурениците да ја побараат легитимацијата на агентот од пензиското друштво со кој ќе склучат договор, со цел да се направи разлика со агентите на странски фирми кои продаваат животното осигурување. МАПАС е одговорна за следење на маркетинг активностите на двете пензиски друштва и во таа насока, рече Апостолска, друштвата и работодавците не треба да вршат маркетинг на работните места, бидејќи осигуреникот треба доброволно да донесе одлука кон кое друштво ќе пристапи.

Според Апостолска, сите кои се вработени меѓу 1 јануари 2003 и 4 април 2005 година, кога се формирани двете пензиски друштва, треба да го изберат своето друштво до 31 декември оваа година. Оние кои се вработени по 4 април 2005 година својот избор треба да го направат до 31 март 2006 година, а сите кои ќе се вработат по 1 јануари 2006 година за избор на друштвото ќе имаат најмалку три месеци. Оние осигуреници кои нема самостојно да се определат во утврдениот рок ќе бидат распоредени кон едно од друштвата по случаен избор на МАПАС. За осигурениците кои нема задолжително да влезат во двостолбниот пензиски систем генерална препорака е кон него да се приклучат сите оние кои имаат помалку од 10 години стаж.

покрај другото, и право на личен и самостоен избор дали ќе останат во стариот систем за пензиско осигурување или, пак, ќе преминат во новиот двостолбен систем на пензиско осигурување. Актуарските пресметки велат дека сите вработени во Македонија на возраст до 35 години претставуваат потенцијално членство за новиот двостолбен систем, затоа што на располагање имаат доволно време за да им се капитализираат средствата кои ќе се штедат. Токму од овие причини во "Нов пензиски фонд" ќе се посветува големо внимание на сигурноста на средствата на своите членови. "Нов пензиски фонд" на своите членови им нуди: сигурност која произлегува од меѓународното реноме и високиот кредитен рејтинг на основачите Нова Љубљанска банка и Тутунска банка: знаење и искуство акумулирано во вработените на "Нов пензиски фонд": традиција на основачите токму во сферата на управување со фондови и средства: стручен менаџмент и, пред сè, професионална култура и етика, како и целосна насоченост кон клиентите.

☀ Дали сте задоволни од досегашната динамика на работа и како го оценувате интересот за ваквите измени во пензискиот систем? Како ја планирате стратегијата за дејствување во иднина?

ПАВЛОВСКИ: Главно, подготовките во Друштвото се одвиваат според планираните активности. Покрај софистицираниот софтвер, кој ќе управува со личните сметки на членовите, ќе овозможи и целосен транспарентен систем, што би значело дека покрај законската обврска која "Нов пензиски фонд" ја има да известува најмалку два пати годишно, секој член ќе има увид во состојбата на средствата на својата сметка. Повеќе од 500 агенти положија испит за "Нов пензиски фонд", кои подготвени ќе го почнат стартот на потпишувањето договори за членство на 20.9.2005 година. Од истражувањата и анкетите кои ги спроведовме во последниот период заклучок е дека информираноста и интересот на младата популација за реформите не е на задоволително ниво, па преземаме активности кои беа насочени за афирмација на Друштвото, но и за едукација, со цел да ги надминеме овие состојби и да создадеме поволна клима и чувство кај луѓето за избор во новиот систем, а него и ќе го афирмираме, со што ќе обезбедиме успешна реформа, што е дел и од нашата стратегија.